ROLUL COMUNITĂȚILOR ALOGENE DIN SPAȚIUL ROMÂNESC ÎN RAPORTURILE ECONOMICE DINTRE ȚARA MOLDOVEI ȘI IMPERIUL RUS LA SFÂRȘITUL SEC. AL XVIII-LEA – ÎNC. SEC. AL XIX-LEA

IRINA CEREȘ

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea din București

Problema rolului comunităţilor alogene (greci, armeni, evrei) din spaţiul românesc în cadrul raporturilor economice dintre Ţara Moldovei şi Imperiul Rus pe parcursul secolelor XVIII-lea – înc. sec. al XIX-lea constituie o prioritate pentru istoriografia contemporană. În primul rând, din considerentul că problema contribuției comunităților alogene din spaţiul românesc la menținerea și dezvoltarea relațiilor comerciale dintre aceste ţări a fost abordată unilateral şi tendenţios în istoriografia sovietică, sau de cele mai multe ori fiind omisă conștient de către cercetători. Explicația cea mai plauzibilă a unei asemenea abordări, probabil, constă în faptul că tematica referitoare la comunitățile alogene reprezintă un subiect susceptibil de controverse şi polemici.

Un aspect important al problemei abordate ţine de ponderea negustorilor pământeni şi a celor alogeni în cadrul raporturilor economice moldo-ruse. Remarcăm că băștinașii nu se implicau activ în cadrul comerţului. Nu știm sigur ce i-a împiedicat pe negustorii autohtoni să se implice activ în comerț și să se folosească de metodele aplicate de negustorii alogeni, ireverenţa faţă de negoț, lipsa capitalului comercial, demnitatea, mândria și prestanța sau faptul că negustorii alogeni se bucurau de privilegii comerciale, protecţie juridică şi economică din partea domnului în Ţara Moldovei.

Contribuţia comunităţilor alogene la dezvoltarea raporturilor economice dintre Moldova şi Imperiul Rus a fost semnificativă. Deseori, în mod inevitabil calităţile le-au fost ignorate, iar defectele exagerate, însă, prin natura activismului lor economic, comunităţile alogene de armeni, greci şi evrei stabilite în Moldova, s-au dovedit un factor cert de progres al economiei locale, de maturizare a burgheziei, ceea ce a dus la accelerarea „occidentalizării” și la progresul general al societăţii româneşti.